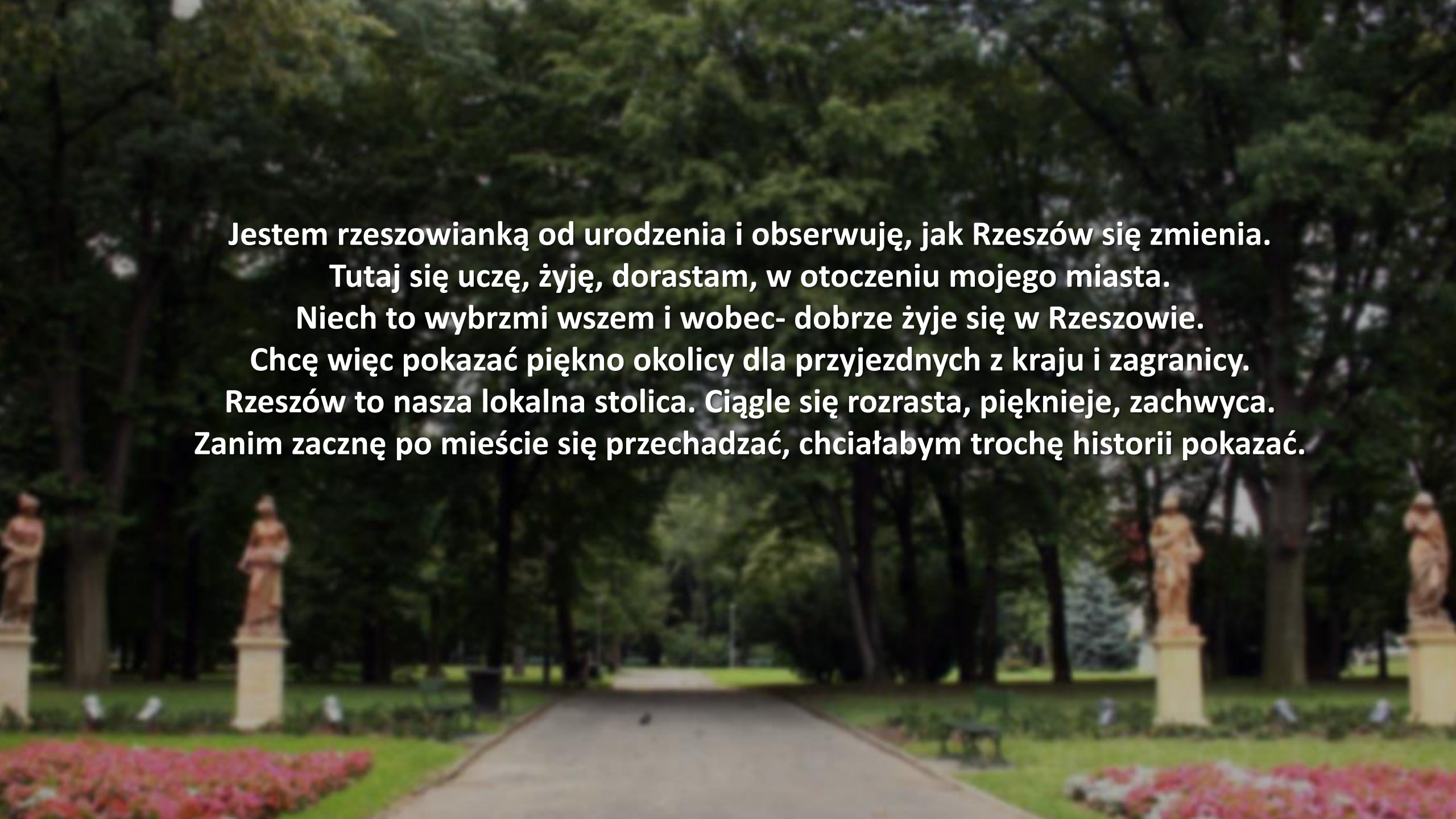

The background image shows a wide, cobblestone town square. In the center background, a tall, ornate church tower with a golden spire rises above the rooftops. To the left, there are several historic buildings with colorful facades and red-tiled roofs. A large, leafy green tree stands on the left side of the square. In the foreground, there are some outdoor seating areas with white umbrellas and a few people walking. The sky is bright blue with scattered white clouds.

Podróże po Podkarpaciu
Temat III edycji „Walory turystyczne
mojej małej ojczyzny”

Kinga Piczak, klasa 8, SP 18

The background image is a blurred photograph of a park. A paved path leads from the bottom center towards the background. On either side of the path, there are green lawns and several tall, slender statues on pedestals. The background is filled with dense green trees, creating a canopy effect. The overall scene is peaceful and scenic.

**Jestem rzeszowianką od urodzenia i obserwuję, jak Rzeszów się zmienia.
Tutaj się uczę, żyję, dorastam, w otoczeniu mojego miasta.
Niech to wybrzmi wszem i wobec- dobrze żyje się w Rzeszowie.
Chcę więc pokazać piękno okolicy dla przyjezdnych z kraju i zagranicy.
Rzeszów to nasza lokalna stolica. Ciągłe się rozrasta, pięknieje, zachwyca.
Zanim zacznę po mieście się przechadzać, chciałabym trochę historii pokazać.**

Karty historii Rzeszowa

Historia osadnictwa na terenie dzisiejszego miasta Rzeszowa sięga czasów prehistorycznych.

W czasach średniowiecza rozwijały się tzw. osady otwarte, zaś lokacja miasta dokonana została przez książąt ruskich przed 1340 r.

W latach 1340 - 1341 król Kazimierz Wielki włączył Rzeszów do dóbr królewskich, odnowił lokację Rzeszowa, nadał mu przywileje handlowe.

W 1354 r. król podarował włość rzeszowską Janowi Pakosławicowi, który zapoczątkował ród Półkoziców Rzeszowskich.

W latach 1498 i 1502 w wyniku najazdów tatarskich znaczna część drewnianej zabudowy miasta spłonęła, co zahamowało jego rozwój.

Od 1589 r. Rzeszów przeszedł we władanie kasztelana Mikołaja Spytki Ligęzy – nastąpił złoty okres w dziejach miasta: wybudowano fortyfikacje, usprawniono komunikację, rozpoczęto budowę zamku oraz klasztoru OO. Bernardynów.

Pomnik Jana Pakosławica

Zespół klasztorny Bernardynów

W połowie XVII w. Rzeszów przeszedł we władanie Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, który przebudował zamek (wg. projektu Tylmana z Gameren), wybudował kościół OO. Reformatów, Synagogę, Pałac Letni, wieżę przy Farze.

W II poł. XVII w. rozwój miasta uległ spowolnieniu głównie przez działania wojenne Szwedów (1656), Siedmiogrodzian (1657) i Tatarów (1673), oraz przez pożary (1689 r., 1726 r.).

W czasie wojny północnej (1700–1721) miasto było nękanie przez wojska: szwedzkie (1702r.), saskie (1704r.), rosyjskie (1706r.), konfederatów tarnogrodzkich (1713r.), konfederatów dzikowskich, Sasów i Rosjan (1735), konfederatów barskich (1768 – 1772).

Po I rozbiorze Polski Rzeszów znalazł się w granicach Austrii i wszedł w skład prowincji koronnej – Królestwo Galicji i Lodomerii.

W 1773 miasto stało się siedzibą tzw. cyrkułu pilzneńskiego, zaś w 1782 – cyrkułu rzeszowskiego.

Na czele cyrkułu stał starosta, kierujący podległym mu Urzędem Cyrkularnym.

W poczet miast wolnych Rzeszów wszedł w czerwcu 1845 na mocy decyzji cesarza Ferdynanda I, zatwierdzającej nabycie przez miasto ostatnich praw dominialnych (prawo propinacji) od właściciela Jerzego Lubomirskiego.

Letni Pałac Lubomirskich

Zamek Lubomirskich

Synagoga (najstarszy budynek związany z historią Żydów w Polsce)

W 1870 przewodniczącym Rady i naczelnikiem miasta (burmistrzem) został dr Ambroży Towarnicki. Pełnił on funkcję burmistrza aż do 1882 r. Był to czas wielkiej aktywności inwestycyjnej i rozwoju miasta.

W 1898 r. miało miejsce odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki.

W okresie I wojny światowej Rzeszów był dwukrotnie zajmowany przez Rosjan i odbijany przez Austriaków, doznając wielu zniszczeń, rabunków oraz rekwizycji.

Po powołaniu Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie, Rzeszów stał się ponownie wolnym miastem w dniu 1 listopada 1918 r..

W l. 1937–39 Rzeszów stał się ważnym ośrodkiem przemysłu maszynowego, co wiązało się z budową Centralnego Okręgu Przemysłowego (COP) .

W okresie od 9 września 1939 r. do 2 sierpnia 1944 r. Rzeszów znajdował się pod okupacją hitlerowską.

Już w sierpniu 1944 r. zyskał rangę stolicy województwa.

W latach okupacji aktywnie działał ruch oporu w ramach Podokręgu Rzeszowskiego AK (płk Kazimierz Putek); Inspektoratu Rejonowego ZWZ–AK Rzeszów (kpt. Łukasz Ciepliński); Obwodu ZWZ–AK Rzeszów (por. Łukasz Ciepliński, kpt. Edward Brydak).

Pomnik Tadeusza Kościuszki

w 1944, zaraz po zakończeniu okupacji niemieckiej, powołano rzeszowski Teatr Narodowy (po 1957 Państwowy Teatr im. Wandy Siemaszkowej).

W 1954 r. powołano w Rzeszowie orkiestrę symfoniczną (od 1967 r. Filharmonia im. Artura Malawskiego).

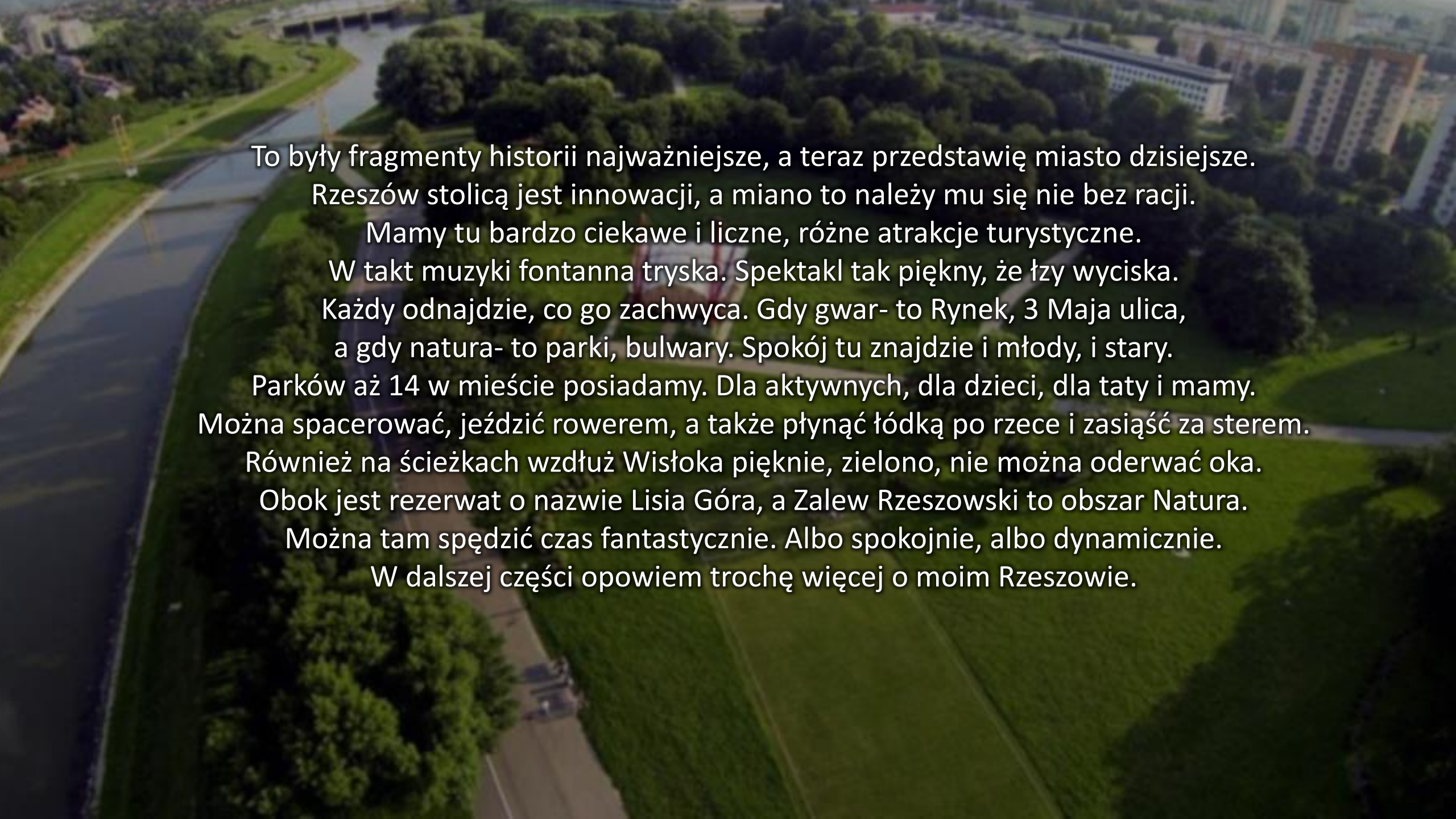
W szybkim tempie powstały nowe osiedla mieszkaniowe oraz wiele obiektów użyteczności publicznej. Wzniesione zostały wówczas: gmach Urzędu Wojewódzkiego, kino „Zorza”, zespół obiektów sportowych ROSiR (hale i baseny).

Teatr im. Wandy Siemaszkowej

Filharmonia im. Artura Malawskiego

To były fragmenty historii najważniejsze, a teraz przedstawię miasto dzisiejsze.

Rzeszów stolicą jest innowacji, a miano to należy mu się nie bez racji.

Mamy tu bardzo ciekawe i liczne, różne atrakcje turystyczne.

W takt muzyki fontanna tryska. Spektakl tak piękny, że łązy wyciska.

Każdy odnajdzie, co go zachwyca. Gdy gwar- to Rynek, 3 Maja ulica,

a gdy natura- to parki, bulwary. Spokój tu znajdzie i młody, i stary.

Parków aż 14 w mieście posiadamy. Dla aktywnych, dla dzieci, dla taty i mamy.

Można spacerować, jeździć rowerem, a także płynąć łódką po rzece i zasiąść za sterem.

Również na ścieżkach wzdłuż Wisłoka pięknie, zielono, nie można oderwać oka.

Obok jest rezerwat o nazwie Lisia Góra, a Zalew Rzeszowski to obszar Natura.

Można tam spędzić czas fantastycznie. Albo spokojnie, albo dynamicznie.

W dalszej części opowiem trochę więcej o moim Rzeszowie.

W mieście widnieją również piękne murale, a dopracowane są w nich wszystkie detale.
W swój specyficzny, artystyczny sposób, przedstawiają dużo sytuacji i ważnych osób.

Spośród miejsc pełnych zieleni, chciałabym jeszcze kilka wymienić:

- Park Jedności Polonii z Macierzą,**
- Park Papieski,**
- Biały Ogród,**
- Park Kultury i Wypoczynku,**
- Park Inwalidów Wojennych,**
- Ogród Miejski im. Solidarności.**

W sposób bardzo prosty, pokażę także ciekawe mosty:

- Nowy most,**
- Most Karpacki,**
- Most Lwowski,**
- Most Zamkowy,**
- Most Załęski,**
- Most Narutowicza,**
- Most im. Tadeusza Mazowieckiego.**

Wymienię również zabytki, których nie sposób pominąć, a opis ich można szeroko rozwinąć.

Rzeszowski Rynek

Obecna zabudowa Rynku pochodzi z XIX wieku. Ratusz wybudowany został, podobnie jak zamek, przez Mikołaja Spytka Ligęzę, najprawdopodobniej przed końcem XVI wieku. Dzisiejszą formę przyjął pod koniec XIX wieku. Do dziś mieści się tu siedziba Urzędu Miasta. Centralnym punktem Rynku jest XVII- wieczna studnia.

Można przejść się Podziemną Trasą Turystyczną. Składa się ona z wielu korytarzy i pomieszczeń, położonych w trzech kondygnacjach. Można obejrzeć tam ekspozycję historyczno-edukacyjną, w ramach której prezentowane są m.in. repliki zbroi rycerskich, broni palnych, dawnej ceramiki użytkowej oraz Korytarz Herbowy.

W pobliżu Rynku znajduje się Teatr „Maska” oraz Muzeum Dobranoczek- jedyne tego typu miejsce w Polsce. Znajdują się w nim różnego rodzaju przedmioty związane z dobranockami i bajkami, a także historią animacji, m.in. zabawki, książki, plakaty, lalki, figurki, filmy na szpulach, kasetach, czy płytach. Natomiast Teatr „Maska”, jest jedynym profesjonalnym teatrem lalek na Podkarpaciu. Wielokrotnie występował za granicą i zdobył liczne nagrody i wyróżnienia, między innymi Srebrny Medal Gloria Artis, czy też nagrodę Ministra Kultury i Sztuki.

W Rzeszowie znajduje się również Zespół Dawnego Konwentu Pijarów. Składa się z kolegium, klasztoru i kościoła. Obecnie w kolegium funkcjonuje drugie najstarsze w Polsce Liceum Ogólnokształcące, a w klasztorze- Muzeum Okręgowe, którego kolekcja składa się z ok. 250 000 eksponatów. Dawny Konwent Pijarów jest jednym z nielicznych kompleksów architektonicznych klasycyzującego baroku.

Dla miłośników historii, przy ulicy Królowej Marysieńki znajduje się jeden z czterech w Polsce schron przeciwatomowy z czasów zimnej wojny – Rzeszowski Schron „Marysieńka”. Można zobaczyć tam wyeksponowane dalekopisy, centralę telefoniczną, stację dowodzenia oraz funkcjonujący do dziś odbiornik OK, służący do nasłuchu radiowego.

Przy ulicy Sokoła, na strychu rzeszowskiego teatru, znajduje się jedyna na świecie stała wystawa jednego z najważniejszych artystów polskiej sztuki współczesnej, światowej sławy reżysera teatralnego- Józefa Szajny. Prezentowane są tam monumentalne obrazy, rysunki, kompozycje przestrzenne oraz elementy scenografii.

W pobliżu Ryku leży skwer Cichociemnych. To niewielkie wzgórze, plac, zagospodarowany wg. koncepcji rzeszowskiego IPN. Zobaczyć tu można kamienne tablice z nazwiskami pierwszych więźniów wywiezionych do niewoli w Oświęcimiu oraz upamiętniające Cichociemnych. Stoi tam również pomnik autorstwa Józefa Szajny pt. „Przejście 2001” w kształcie bramy, sylwetki ludzkiej.

Zamek Lubomirskich zbudowany został w XVII w. To budowla obronna, prosty dwupiętrowy budynek zamknięty w czworobok, z obszernym dziedzińcem pośrodku. W czasach zaborów pełnił funkcję więzienia oraz sądu, który mieści się tam do dnia dzisiejszego. W pobliżu znajduje się urokliwa Aleja pod Kasztanami. Są tam bogato zdobione, zabytkowe wille secesyjne wybudowane w pierwszej połowie XIX wieku. Obok stoi Letni Pałacyk rodziny Lubomirskich, powstały pod koniec XVII wieku. Zachwyca on przede wszystkim swoim pięknem i dbałością o szczegóły.

Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oo. Bernardynów w Rzeszowie to Sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej, jedno z najwybitniejszych dzieł polskiej architektury renesansu. Kościół został ufundowany przez Mikołaja Spytkę Ligęzę, budowany w latach 1610-1629. Znajdują się tu relikwie Św. Jana Pawła II. Obok położone są słynne Ogrody bernardyńskie.

Najstarsza budowla Rzeszowa- Kościół Farny, została wybudowana w miejscu kościoła spalonego w czasie pożaru jeszcze przed 1363 r. Kościół ucierpiał w trakcie najazdów Tatarów, Turków i Wołosów. Do XVIII w. obok świątyni istniał przykościelny cmentarz, który był miejscem pochówku ważnych mieszkańców Rzeszowa. Kościół farny znajduje się w centrum zabytkowej części miasta, u zbiegu ulic 3 Maja i Kościuszki.

Kąpielisko miejskie „Żwirownia” to idealne miejsce letniego wypoczynku zarówno dla mieszkańców, jak i przyjezdnych. Można tam zażywać kąpeli słonecznych, pływać, a także spędzić czas aktywnie lub w gronie rodzinnym. Piaszczysta plaża rozciąga się na obszarze 20 arów, a kąpielisko położone jest w dolinie rzeki Wisłok w strefie ekologicznej.

Rezerwat przyrody Lisia Góra znajduje się w południowej części Rzeszowa, nad rzeką Wisłok. Występują tam rośliny chronione oraz wiele gatunków ptaków, płazów, owadów. Na terenie rezerwatu ciągnie się ścieżka przyrodniczo – dydaktyczna.

Rzeszów smakuje

Rzeszów po drodze w dzikie Bieszczady budzące zachwyty- przyroda, lasy, połoniny, obszar nieodkryty.

Gdy zmęczy Cię gwar i miejskie problemy, my Cię z otwartymi ramionami przyjmujemy.

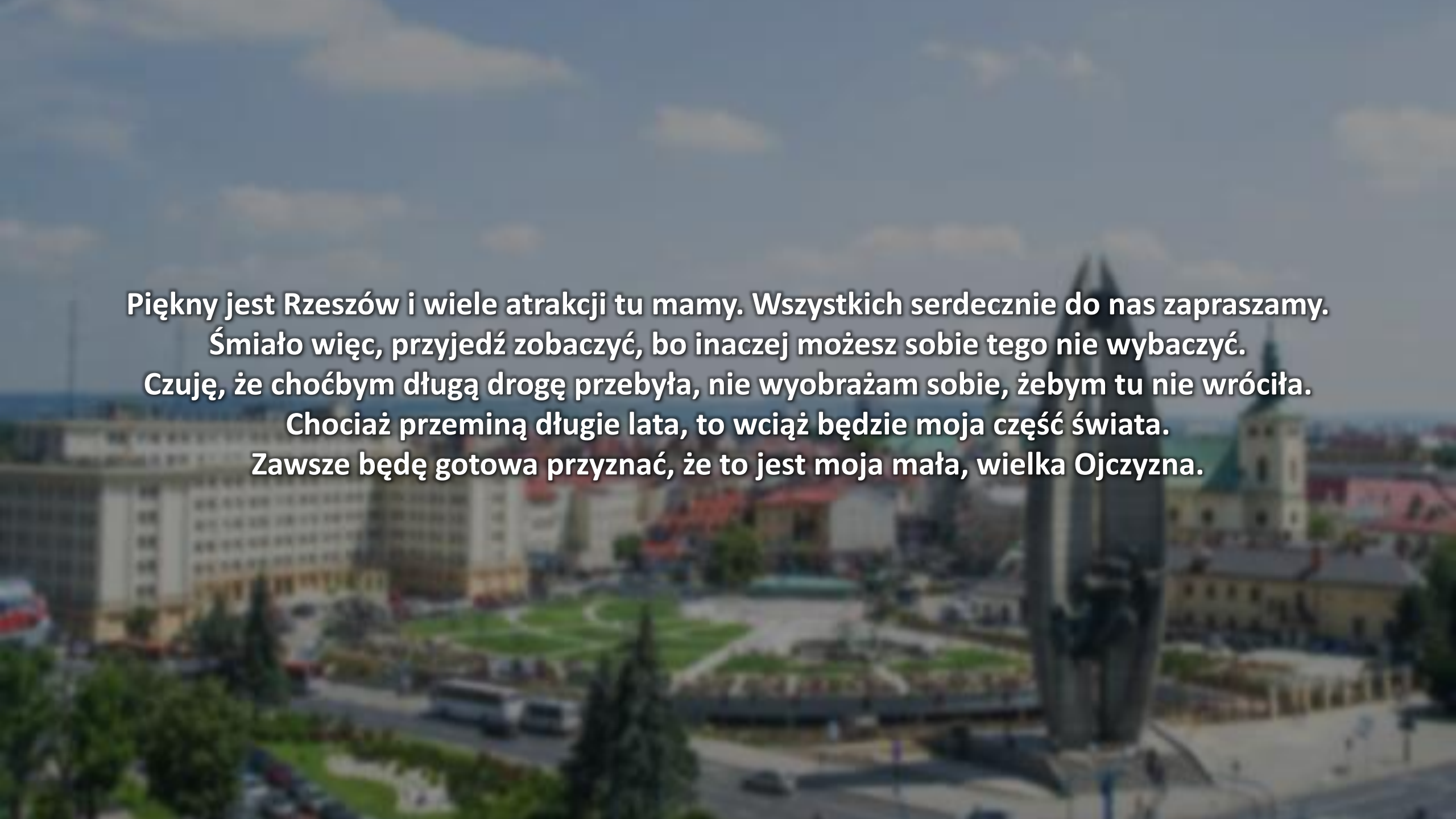
Poczujesz spokój i ukojenie, jakich doświadcza tu każde stworzenie.

A po trudach górskiej wyprawy, przydałoby się zjeść ciepłej potrawy.

Podkarpacka kuchnia jest bogata w znakomite smaki, dania regionalne to fuczki, krężałki, gomółki, proziaki.

Królują ziemniaki, kapusta, fasole i kasze. Dobrze- bo podkarpackie, dobrze- bo nasze.

An aerial photograph of Rzeszów, Poland, showing a mix of modern and traditional architecture. A prominent church spire is visible on the right side of the frame. The city is surrounded by greenery and parking areas with cars. The sky is blue with some clouds.

**Piękny jest Rzeszów i wiele atrakcji tu mamy. Wszystkich serdecznie do nas zapraszamy.
Śmiało więc, przyjeźdź zobaczyć, bo inaczej możesz sobie tego nie wybaczyć.
Czuję, że choćbym długą drogę przebyła, nie wyobrażam sobie, żebym tu nie wróciła.
Chociaż przeminą długie lata, to wciąż będzie moja część świata.
Zawsze będę gotowa przyznać, że to jest moja mała, wielka Ojczyzna.**

Dziękuję za uwagę.

Źródła:

<https://erzeszow.pl/41-miasto-rzeszow.html>,

Kilka zdjęć wykonanych przeze mnie,

Wszystkie teksty w formie wiersza- mojego autorstwa,

Album Jerzego Jawczaka „Rzeszów”,

Książka autorstwa Marka Czarnoty „Rzeszowskie ulice i okolice”,

<https://www.teatrmaska.pl/teatr/historia/>,

<http://www.muzeumdobranocek.pl/>,

<https://visitrzeszow.pl/pl>,

<https://www.polska.travel/pl/glowne-miasta/rzeszow>,

https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_Rzeszowa